

MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk.

Advies nr. 55 van 25 oktober 2002 over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk: wijziging van de artikelen 7, 8, 43.

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Mevrouw de minister heeft, bij brief van 27 augustus 2002, gericht aan de Voorzitter van de Hoge Raad, het advies gevraagd van de Hoge Raad, binnen de twee maand, over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk.

Het ontwerp van koninklijk besluit beoogt het wijzigen van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk op een aantal punten:

- Voorwaarden waaraan de externe dienst die op 31 december 2002 erkend is en waarvan de hernieuwing van de erkenning op 2 januari 2003 ingaat, moet voldoen:
 - opdrachten uitvoeren volgens de principes van integrale kwaliteitszorg.
 - bij de aanvang van zijn activiteiten beschikken over een beleidsverklaring inzake integrale kwaliteitszorg.
 - na een termijn van vier jaar van activiteiten een document kunnen voorleggen waaruit blijkt dat hij de principes van integrale kwaliteitszorg toepast.
- Voorwaarde waaraan de externe dienst waarvan de eerste erkenning ingaat na 1 januari 2003 en de externe dienst waarvan de hernieuwing van de erkenning ingaat na 1 januari 2003 moet voldoen:
 - een kwaliteitssysteem toepassen dat gecertificeerd is volgens de norm NBN EN ISO 9001 en hiervan het bewijs leveren door een certificaat uitgereikt door een door Belcert geaccrediteerde certificatie-instelling.
De externe dienst mag geen gebruik maken van de eventuele mogelijkheid voorzien door de norm NBN EN ISO 9001 om bepaalde van zijn eisen niet toe te passen.
- Wanneer de externe dienst niet meer voldoet aan de bepalingen van dit besluit: vaststellen door de toezichthoudende ambtenaren van een termijn binnen dewelke de externe dienst zich in regel moet stellen.
- Informeren van de certificatie-instelling, in voorkomend geval van de voor de certificatie relevante vaststellingen.
- Mogelijkheid tot schorsen of intrekken van de erkenning; ambtshalve verval van de erkenning; meedelen van de beslissingen aan de externe dienst en de certificatie-instelling.

Het ontwerp van koninklijk besluit werd op 13 september 2002 aan het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad voorgelegd. (PBW-D68-BE256)

Het Uitvoerend Bureau belastte een commissie ad hoc met het onderzoek van het ontwerp van koninklijk besluit.

De commissie ad hoc is bijeengekomen op 8 oktober 2002 (PBW-D68-171bis)

Het Uitvoerend Bureau besliste op 11 oktober 2002 om het ontwerp van koninklijk besluit aan de Hoge Raad voor advies voor te leggen. (PBW-D68-171).

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD OP DE VERGADERING VAN 25 OKTOBER 2002

Beschouwingen

Het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk voorziet dat de diensten hun opdrachten moeten uitvoeren volgens de principes van integrale kwaliteitszorg. Bij aanvang van zijn activiteiten moest de externe dienst beschikken over een beleidsverklaring inzake integrale kwaliteitszorg.

Om na te gaan of de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk inderdaad werken volgens de principes van integrale kwaliteitszorg, wil Mevrouw de minister Onkelinx een ISO 9001 certificatie invoeren.

Hiervoor worden de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk verplicht een kwaliteitssysteem in te voeren dat gecertificeerd is volgens de ISO 9001 norm. Dit certificaat wordt afgeleverd door een door Belcert geaccrediteerde certificatie-instelling.

Binnen de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk is een commissie ad hoc samengekomen om na te gaan of een certificatie van de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk nodig of nuttig is.

De leden van de commissie ad hoc (vertegenwoordigers van de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, de werkgeversorganisaties en de werknemersorganisaties) waren het eens over het feit dat een kwaliteitssysteem met borging noodzakelijk is voor de diensten.

Het invoeren van een kwaliteitssysteem geeft echter geen garantie dat bepaalde wettelijke opdrachten en normen vervuld of behaald worden door de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, bijvoorbeeld inzake bedrijfsbezoeken, medische onderzoeken, enz...

In de inleiding van de ISO 9001-norm bijvoorbeeld wordt het gebruik door interne of externe partijen, waaronder certificatie-instellingen, om te beoordelen of de organisatie in staat is om te voldoen aan de eisen van de klanten, de wet- en regelgeving en de eisen van de organisatie zelf, als doelstelling vermeld.

Voor wat betreft de naleving van de specifieke wetgeving met betrekking tot de opdrachten van de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk in de aangesloten ondernemingen zijn er echter onvoldoende garanties op borging via de ISO 9001-norm.

Bij de directieverantwoordelijkheid bijvoorbeeld, onderdeel van de ISO 9001-norm, wordt vermeld dat:

"De directie moet het bewijs leveren van haar betrokkenheid bij het ontwikkelen en invoeren van het kwaliteitsmanagementsysteem en bij het continu verbeteren van de doeltreffendheid ervan door:

- *het belang om te voldoen aan zowel de eisen van klanten als aan wet- en regelgeving kenbaar te maken binnen de organisatie".*

Toetsing van dit criterium door de certificatie-instelling leidt er enkel toe dat wordt nagegaan of de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk in zijn beleidsverklaring inderdaad het voldoen aan de wet- en regelgeving heeft vermeld maar leidt niet tot een daadwerkelijke toetsing van het naleven van de regelgeving door de dienst.

Advies van de Hoge Raad

De Hoge Raad steunt de visie van de Minister van Tewerkstelling en Arbeid om de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk te verplichten om een kwaliteitssysteem in te voeren.

Daarnaast wil de Hoge Raad dat artikel 7 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten aangepast wordt als volgt:

"§3.- De externe dienst waarvan de eerste erkenning ingaat na 1 januari 2003 en de externe dienst waarvan de hernieuwing van de erkenning ingaat na 1 januari 2003 voldoen aan de volgende voorwaarde:

Hij past een kwaliteitssysteem toe dat gecertificeerd is en levert hiervan het bewijs.

Het in vorig lid bedoelde bewijs wordt geleverd door een certificaat uitgereikt door een door Belcert geaccrediteerde certificatie-instelling.

In het kwaliteitssysteem worden ook de wettelijke en reglementaire bepalingen waaraan de externe diensten voor preventie en bescherming moeten beantwoorden, expliciet en integraal vermeld voor volgende aspecten:

- *de minimale bezetting van de dienst met preventieadviseurs, zoals voorzien in artikel 26 §2 van het koninklijk besluit van 27 maart 1998 betreffende de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk, de kwalificatie van het personeel en de verdeling van de opdrachten tussen de verschillende categorieën van het personeel;*
- *het minimaal aantal bedrijfsbezoeken en bezoeken aan de arbeidsplaatsen;*
- *het bijwonen van Comité PBW-vergaderingen in de aangesloten ondernemingen;*
- *medische onderzoeken;*
- *onderzoek van arbeidsongevallen;*
- *de correcte toepassing van het tarief;*
- *de werking van de commissie van advies.*

Het bewijs dat de externe dienst voldoet aan de in vorig lid opgesomde voorwaarden wordt geleverd door een bijlage bij het certificaat van het kwaliteitssysteem, die geïllustreerd is door dezelfde door Belcert geaccrediteerde certificatie-instelling.

De externe dienst mag geen gebruik maken van de eventuele mogelijkheden voorzien in de kwaliteitsnormen om bepaalde van zijn eisen niet toe te passen".

De certificatie-instelling gaat dus op het ogenblik van de doorlichting van het kwaliteitssysteem eveneens na of een aantal wettelijke en reglementaire bepalingen bereikt en nageleefd worden door de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk en neemt een uitdrukkelijke verklaring over deze punten op in een bijlage van de certificatie met betrekking tot het kwaliteitssysteem.

De Hoge Raad wijst er wel op dat sommige van deze wettelijke bepalingen geconcretiseerd moeten worden in een aantal toetsbare kwantitatieve en kwalitatieve eisen, waaraan de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk moeten voldoen.

De Hoge Raad neemt zich voor om hierover, via een commissie en in overleg met de externe dienst voor preventie en bescherming op het werk, concrete voorstellen uit te werken.

De Hoge Raad benadrukt tenslotte dat deze piste geenszins de bedoeling heeft de bevoegdheid van de inspectiediensten te ondermijnen of zelfs maar te verminderen.

De toetsing door een certificatie-instelling van een kwaliteitssysteem en een aantal wettelijke en reglementaire bepalingen waaraan de externe diensten voor preventie en bescherming op het werk moeten beantwoorden, moet daarentegen gezien worden als een ondersteuning van de werking en een extra hulpmiddel voor de inspectiediensten.